

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/130/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1713206801
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1713206801.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Niny Dubovskej, v spore žalobcov: 1/ G. J., B.. X.X.XXXX, X. V. XX, Ž. a 2/ N. J., B.. XX.X.XXXX, X. W. B. XXXX/XXA, X., obaja zastúpení: JUDr. Sabina Hodoňová, PhD., advokátka, so sídlom Mariánske námestie 31, Žilina proti žalovaným: 1/ P. V., B.. XX.XX.XXXX, X. L. XXX/X, U. Y. a 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného 1/ a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 6.3.2020, č.k. 10C/115/2013-261, jednomyselne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku **l. m e n í** tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 16 500 eur a žalobkyni 2/ sumu 16 500 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého žalovaného.

Žalobcovia 1/ a 2/ majú proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého žalovaného.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 16 500 eur a žalobkyni 2/ sumu 16 500 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), konanie v časti zaplataenia úrokov z omeškania zo sumy 16 500 eur uplatnenej žalobcom 1/ a sumy 16 500 eur uplatnenej žalobkyňou 2/ vo výške 8% ročne od 19.3.2012 do zaplataenia zastavil (výrok II.) a žalovaným uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100% (výrok III.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), ust. § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 106 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 4 ods. 2, písm. a), § 4 ods. 4, § 15 ods. 1, 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“) a vecne tým, že z vykonaného dokazovania zistil, že dňa 28.4.2010 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zahynul Q. J. (syn žalobcov), s tým, že súd uznal žalovaného 1/ za vinného z prečinu usmrtenia (trestné konanie bolo právoplatne ukončené dňa 4.9.2012). Žalobcovia sa žalobou domáhali náhrady nemajetkovej ujmy, pričom žaloba smerovala proti žalovanému 1/ ako osobe trestne odsúdenej za usmrtenie ich syna a žalovanému 2/ ako poisťovne, u ktorej mal žalovaný 1/ uzatvorené povinné zmluvné poistenie na motorové vozidlo, ktoré viedol v čase dopravnej nehody. Žalobcovia počas konania zhodne uvádzali, že následkom dopravnej nehody došlo k zásahu do ich súkromia nielen stratou syna ale i rozvodom, ktorý taktiež pripisujú jeho smrti. Súd prvej inštancie sa v prvom rade

zaoberal námietskou premlčania nároku žalobcov vznesenou zo strany oboch žalovaných. Poukázal na ustálenú rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR (napr. rozsudok NS SR zo dňa 27.11.2012, sp.zn. 2Cdo/194/2011), v zmysle ktorej právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sa premlčuje a vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia nestačí na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv, pričom počiatok plynutia objektívnej trojročnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu, premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Na základe uvedeného vyvodil, že všeobecná premlčacia doba bola zachovaná, pretože k nehode, pri ktorej zahynul syn žalobcov došlo dňa 28.4.2010 a žaloba bola podaná na súd dňa 25.4.2013. Zároveň uviedol, že nesúhlasil s právnym názorom žalobcov o tom, že § 106 Občianskeho zákonníka sa na náhradu nemajetkovej ujmy nevzťahuje, pretože v tomto konkrétnom prípade bolo možné nemateriálnu ujmu ako škodu uplatniť i v adhéznom konaní (prítom rozhodnutie NNSR 5Cdo 34/2011 zo dňa 1.3.2011, na ktoré sa žalobcovia odvolávali, riešilo len všeobecnú premlčaciu dobu), a tiež s poukazom na uznesenie Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016, ktorý zahrnul nemajetkovú ujmu pod pojem škoda podľa zákona č. 381/2001 Z.z.. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby vyhodnotil osobitne vo vzťahu k žalobcovi 1/ a osobitne vo vzťahu k žalobkyni 2/, pričom dospel k záveru, že u žalobcu 1/ začala subjektívna premlčacia doba plynúť až právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, t.j. dňa 4.9.2012, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/64/2012, ktorý uznal žalovaného 1/ za vinného z prečinu usmrtenia syna žalobcov a začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby u žalobkyne 2/ je viazaný na deň 18.5.2011, keď jej bol doručený trestný rozkaz aj s obžalobou. U oboch žalobcov vyhodnotil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy ako nepremľčaný, a to tak vo vzťahu k žalovanému 1/ ako aj vo vzťahu k žalovanému 2/ s odôvodnením, že na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi v povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla platí rovnaká právna úprava ako na premlčanie nároku voči osobe, ktorá škodu spôsobila. K námietke absencie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ uviedol, že sa v plnej miere stotožnil s právnym názorom Najvyššieho súdu SR prezentovaným v rozsudku zo dňa 31.07.2017, sp. zn. 6MCdo/1/2016, v ktorom dovolací súd uzavrel, že škodu pre účely zákona č. 318/2001 Z.z. je nutné vykladať extenzívne tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Konštatoval, že existencia pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/ je nepochybná, keďže tento bol právoplatne odsúdený v trestnom konaní a uznaný za vinného z trestného činu usmrtenia syna žalobcov, pričom súd je týmto vyhlásením o jeho vine viazaný. Nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v intenciách § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka vyhodnotil súd prvej inštancie ako dôvodný, predovšetkým pre charakter zásahu, ktorým je drastický zásah do práva na ochranu súkromia, keď žalobcovia následkom tragickej nehody prišli o syna, čo samé o sebe u každej priemernej rodiny predstavuje absolútne devastačnú ujmu, s ktorou sa nemožno zmieriť do konca života. Z vykonaného dokazovania zistil, že ujma žalobcov je vo vzťahu k začatiu tohto konania vo vysokej miere naviazaná na postoj žalovaného 1/ k veci v predchádzajúcom období, keď tento ani raz nenavštívil žalobcov a neospravedlnil sa im. Súd vyslovil, že v priebehu súdneho konania nadobudol neochvejný pocit, že žalobcovia podali žalobu práve pre postoj žalovaného 1/, ktorý i napriek tomu, že bol v trestnom konaní právoplatne odsúdený za usmrtenie ich syna, ani raz ich nevyhľadal a pokračoval vo svojom doterajšom živote a ani v priebehu tohto súdneho konania, a to ani napriek opakovaným výčitkám žalobcov sa im nedokázal ospravedlniť a to aspoň v takom rozsahu, aby rešpektoval závery trestného konania, v ktorom bol uznaný za vinného, i keď s nedbanlivostnou formou zavinenia. Podľa názoru súdu nehoda, pri ktorej zomrel syn žalobcov bola brutálnym zásahom nielen do života žalobcov, ale i samotného žalovaného 1/ - tento sa však na rozdiel od žalobcov nemusel vyrovnávať s nenávratnou stratou blízkeho človeka, pričom vyviazol s podmieneným trestom a s trestom zákazu činnosti viesť motorové vozidlo, od ktorého súd podmiennečne upustil ešte pred jeho skončením. S poukazom na uvedené konštatoval, že žalobcom sa žiadneho zadosťučinenia dosiaľ nedostalo a preto súd ani nemohol dospieť k inému záveru než tomu (i s poukazom na závažnosť zásahu do súkromia), že títo majú s poukazom na § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z kritérií určujúcich mieru zásahu do osobnostných práv postihnutej osoby, a to: 1. závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, 2. okolnosti, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby a 3. skutočnosť, či pôvodca zásahu neposkytol už mimosúdne dotknutej osobe morálne, príp. finančné zadosťučinenie. Pokiaľ ide o závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, vyvodil, že z výsluchu žalobcov mal za preukázané, že títo mali k synovi vzťah tak ako v každej bežnej rodine - t.j. že syna milovali a tak ako všetci rodičia sa tešili z jeho lásky, úspechov a plánov do budúcnosti, pričom z ich výpovedí a ani z rozvodového spisu nezistil žiadne také defekty v rodine, ktoré by mohli

mať za následok oslabenie či nižšiu intenzitu štandardného citového vzťahu medzi žalobcami a ich synom. Zároveň však aj napriek zhodným výpovediam žalobcov týmto neuveril, že smrť ich syna stála za rozpadom ich manželstva, pretože z rozvodového spisu jasne vyplýva, že ako manželia spolu nežili už od roku 2008, ich zväzok od tohto roku označili len za formálny, pričom za hlavný dôvod rozvodu označili rozdielnosť pováh a citové odcudzenie, ktoré mohlo byť i následkom neprítomnosti žalobcu 2/ v rodine pre jeho pracovné pôsobenie v zahraničí. Pri posúdení okolností, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov poukázal na výsledky trestného konania, v zmysle ktorého je vina žalovaného 1/ nepochybná (a súd je vyhlásením o vine v zmysle § 193 CSP viazaný), sledujúc však ideu spravodlivosti bolo nutné v civilnom konaní prihliadať i na nedbanlivostnú formu zavinenia a tiež okolnosti, za ktorých k trestnému činu došlo. Uviedol, že Krajský súd v Žiline v rozsudku vo veci samej sp. zn. 1To/64/2012 zo dňa 4.9.2012 konštatoval, že súd neprehladol, že syn žalobcov išiel neprimeranou rýchlosťou, táto okolnosť však nič nemení na závere, že najzávažnejšou príčinou dopravnej nehody bolo nedanie prednosti v jazde žalovaným 1/ synovi žalobcov. Vyjadril názor, že neprimeraná rýchlosť syna žalobcov síce nebola rozhodná pri posudzovaní trestného činu žalovaného 1/, uvedené však nevylučuje, aby túto súd zohľadnil v civilnom konaní, a to pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy a túto primerane znížiť, nie však spôsobom, ako navrhoval žalovaný 2/, keďže krátenie poistného plnenia o 30 % podľa pravidiel povinného zmluvného poistenia je výsledkom aplikácie špeciálneho ustanovenia v špeciálnom (poistnom) vzťahu a nemožno ho aplikovať pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 3 OZ, ktoré jasne stanovuje pravidlá pre určenie výšky náhrady, pričom uvedené ponecháva na úvahe súdu pri zachovaní zákonných kritérií. Nepovažoval za dôvodnú ani argumentáciu žalovaného 2/, podľa ktorej by mala byť výška nemajetkovej ujmy posudzovaná v intenciách § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, pretože tento je lex specialis a týka sa len škody/nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci a nemožno ho žiadnym spôsobom aplikovať na škodu/nemajetkovú ujmu spôsobenú inou fyzickou či súkromnou právnickou osobou. Vo vzťahu k poslednému kritériu na určenie výšky nemajetkovej ujmy, t.j. otázke, či pôvodca zásahu neposkytol dotknutej osobe už mimosúdne morálne, príp. finančné zadosťučinenie zopakoval, že žalovaný 1/ do podania žaloby, ani do posledného pojednávania žalobcov žiadnym spôsobom nekontaktoval, neospravedlnil sa im a ani im neposkytol žiadne finančné zadosťučinenie. Zdôraznil, že napriek tomu, že ho trestný súd právoplatne uznal za vinného ešte v roku 2012, ani do roku 2020 nebol schopný už len z úcty k ľudskému životu či čo i len minimálnej empatie k smútku rodičov týchto kontaktovať a aspoň sa s nimi porozprávať. Vyjadril názor, že takýto postoj žalovaného 1/ nemožno ospravedlniť jeho subjektívnym pocitom neviny, pretože tento nie je v prípadoch, keď bol účastný nehody, pri ktorej zomrel človek, smerodajný. Konštatoval, že žalovaný 1/ počas celého trestného konania neprejavil žiadnu ľútosť a i do dnešného dňa, aj napriek právoplatnému odsúdeniu, trvá na svojej nevine a odmieta sa akýmkoľvek spôsobom ospravedlniť žalobcom a táto okolnosť mu markantným spôsobom priťažuje pri úvahe súdu o výške náhrady nemajetkovej ujmy. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy dospel k záveru, že je primeraná v uplatnenej výške, t.j. že každý zo žalobcov má ako rodič nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 16 500 eur. Poukázal na to, že došlo k úmrtiu mladého človeka, ktorý si plánoval budúcnosť, pracovitého, ktorý mal ešte podstatnú časť života pred sebou, pričom nešlo o osobu, ktorá by bola príťažou pre spoločnosť a skutočnosť, že syn žalobcov nevlastnil vodičské oprávnenie na motorku alebo či táto motorka nemala evidenčné číslo, žiadnym spôsobom neznižuje hodnotu mladého človeka ani nesvedčí o jeho nezodpovednosti, jedná sa len o bežné priestupky primerané jeho veku (pričom uvedené ani žiadnym spôsobom nevplyva na priebeh nehodového deja, tak ako sa opakovane pokúšal namietat žalovaný 1/). Ďalej uviedol, že úmrtie syna žalobcov spôsobilo u jeho rodičov trápenie najvyššej intenzity, čo mal súd za preukázané z ich výsluchov, a to nielen s poukazom na ich samotný obsah, ale aj prejav. Posudzujúc intenzitu zásahu do práva žalobcov, teda, že ide o syna žalobcov, vtedy 22-ročného mladého muža, s ktorým v čase pred nehodou mali dobrý vzťah, ktorý pomáhal aj so starostlivosťou o svoju starú mamu a viedol riadny život, s prihliadnutím na pasívny postoj žalovaného 1/, ako na hlavného pôvodcu zásahu do práva na súkromie, ktorý sa žalobcom ani neospravedlnil a ktorému dopravná nehoda nespôsobila vážny zásah do jeho života, prihliadnuc aj na mieru spoluúčasti syna žalobcov na vzniknutej nehode, odkazujúc na súdnu prax v obdobných prípadoch, dospel súd k záveru, že výška náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú požadujú žalobcovia je primeraná. Pri rozhodovaní analogicky aplikoval § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. v spojení s § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne plniť žalobcom. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a v spore úspešným žalobcom priznal proti v spore neúspešným žalovaným v celom rozsahu nárok na náhradu trov konania. Mal za to, že žalobcovia síce zavinili čiastočné zastavenie konania, keďže k čiastočnému späťvzatiu žaloby pristúpili bezdôvodne, avšak uvedené možno v porovnaní s uplatneným nárokom (v ktorom boli

žalobcovia úspešní) vyhodnotiť len ako nepatrný neúspech, ktorý nemožno zohľadňovať pri vyhodnotení pomeru úspechu a neúspechu strán.

3. Proti rozsudku v rozsahu výroku I. a III. podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná 2/ z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) a h) C.s.p., t. j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná 2/ sa nestotožnila s posúdením vznesenej námietky premlčania súdom. Poukázala na to, že vyšetrovateľ vzniesol už dňa 28.4.2010 v deň nehody voči žalovanému 1/ obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví, ktoré bolo prekvalifikované na prečin usmrtienia, pričom následne dňa 3.6.2010 sa s nárokom na náhradu škody žalobkyňa 2/ pripojila k trestnému stíhaniu (išlo o náhradu nákladov na pohreb a za motorku) a žalobca 1/ sa k nárokom na náhradu škody v rámci trestného konania nepripojil. Konštatovala, že súd napriek tomu, že neuveril žalobcom o tom, že za rozpadom ich manželstva bola smrť syna, keď ďalej za významné považoval aj nesprávne konanie zomrelého pri dopravnej nehode, čo bolo nutné zohľadniť pri výške nemajetkovej ujmy, z dôvodu, že sa žalovaný 1/ neospravedlnil, túto skutočnosť považoval za tak dôležitú, že v konečnom dôsledku žiadnu z uvedených skutočností nezohľadnil a nárok priznal v uplatnenej výške. Za nesprávne považovala aj konštatovanie súdu, že v prípade zníženia náhrady škody zo strany žalovanej 2/ o 30% ide o aplikáciu špeciálneho ustanovenia v špeciálnom poisťovnom vzťahu, nakoľko zo strany žalovanej 2/ išlo o aplikáciu úpravy náhrady škody podľa Občianskeho zákonníka. Namietala, že súd vôbec nebral do úvahy opakovane vyjadrenú ľútosť žalovaného 1/, keď mal za to, že tým, že sa žalovaný 1/ neospravedlnil, je dôvodné priznanie nemajetkovej ujmy vo výške uplatnenej žalobou. Ďalej uviedla, že súd nevzal do úvahy možnosť analogického použitia § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z.. Upozornila, že vo svojom vyjadrení podporne poukázala na iniciatívu Národnej banky Slovenska - návrh novely Občianskeho zákonníka, podľa ktorej by najbližší príbuzní mali mať nárok na odškodné vo výške 20- násobku minimálnej mzdy platnej v deň usmrtienia a iné blízke osoby nárok na päťnásobok minimálnej mzdy. Za nie celkom uveriteľné považovala tvrdenie žalobkyne 2/, že ak by sa žalovaný 1/ ospravedlnil, nároky nemajetkovej ujmy by nežiadali. Mala za to, že pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné zohľadniť aj také skutočnosti, akými sú spolužitie/ nespolužitie v spoločnej domácnosti a finančná alebo iná odkázanosť na zosnulého. Za nesprávne posúdenie prípadu považovala priznanie náhrady vo výške 16 500 eur pre každého zo žalobcov bez toho, aby súd prihliadol na ďalšie skutočnosti, ktoré mali vplyv na nehodu a smrť syna žalobcov, a to prekročenie predpísanej rýchlosti synom žalobcov v mieste nehody, keď pri dodržaní rýchlosti by nehode zabránil a keď motorové vozidlo nevytvorilo motocyklu náhlu prekážku. Z uvedených dôvodov nepovažovala priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú, rovnako tak z dôvodu, že má vedomosť, že v obdobných veciach sú priznávané náhrady v rozpätí od 5 000 eur do 15 000 eur. Vo vzťahu k povinnosti plniť spoločne a nerozdielne poukázala na to, že poškodení si mohli uplatniť svoje nároky priamo u vodiča, ktorý za škodu zodpovedá v zmysle § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka alebo u poisťovateľa podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. alebo súčasne u oboch, preto nemožno zaviazat' žalovaných na solidárne splnenie povinnosti, keďže oba subjekty zodpovedajú na základe rôznych právnych titulov. Nesúhlasila ani s rozhodnutím o nároku na náhradu trov konania vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby v časti úrokov z omeškania. Poukázala na to, že k späťvzatiu úrokov z omeškania došlo dňa 4.12.2019, pričom úroky z omeškania k uvedenému dňu boli vo výške 10 183,89 eur u každého zo žalobcov s tým, že príslušenstvo predstavuje neúspech žalobcov. Vychádzajúc z uvedeného podľa jej názoru úspech žalobcov predstavuje 62,77% a úspech žalovaných 37,23%, t.j. čistý úspech žalobcov je 25,54%. Na základe prezentovaných dôvodov žiadala, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobu zamietne z dôvodu premlčania nárokov, alternatívne, ak by mal súd za to, že nárok žalobcov je dôvodný, zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že zaviazá žalovaných na zaplatenie sumy 8 000 eur každému žalobcovi s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalovaný 1/ sa k odvolaniu žalovanej 2/ vyjadril tak, že sa s uvedeným odvolaním stotožňuje.

4. Proti rozsudku podal odvolanie aj žalovaný 1/, v ktorom uviedol, že rozhodnutie považuje za nesprávne, nakoľko súd neprihliadol na všetky skutočnosti, ktoré vyplývali zo súdneho konania, keď súdom priznaná náhrada je neprimerane vysoká. Uviedol, že počas konania aj v trestnom konaní opakovane vyjadril ľútosť, že pri dopravnej nehode, ktorej bol účastníkom, zomrel mladý človek. Zároveň uviedol, že má vedomosť o podaní odvolania zo strany žalovaného 2/, plne sa k dôvodom pripája a navrhuje, aby súd žalobu zamietol alebo priznal náhradu v nižšej sume. Žalovaná 2/ sa k odvolaniu žalovaného 1/ vyjadrila tak, že s odvolaním sa stotožňuje a považuje ho za dôvodné.

5. Žalobcovia sa k odvolaniu žalovaných 1/ a 2/ vyjadrili v podaní zo dňa 4.7.2020, v ktorom uviedli, že žalovaný 1/ bližšie nešpecifikoval obsah odvolania a neuviedol, prečo považuje priznanú náhradu za neprimeranú a nekonkretizoval ako v konaní prejavil ľútosť nad smrťou syna žalobcov. Vo vzťahu k odvolaniu žalovanej 2/ uviedli, že časová súvislosť rozvodu s úmrtím syna je zrejماً, rovnako aj skutočnosť, že žalobcovia predali dom, v ktorom naposledy žili ako rodina so svojim synom a žalobkyňa 2/ sa celkom odsťahovala zo Žiliny do Bratislavy a domov sa už nevrátila, zatiaľ čo žalobca 1/ začal trvale bývať u svojej matky, o ktorú sa stará, a o ktorú sa staral práve zomrelý syn so svojou priateľkou. Vo vzťahu k spoluvine syna žalobcov na dopravnej nehode uviedli, že touto otázkou sa zaoberal Okresný súd Žilina ako aj Krajský súd v Žiline v trestnom konaní, keď krajský súd nepreliadol, že syn žalobcov šiel neprimeranou rýchlosťou, ale najzávažnejšou príčinou dopravnej nehody bolo nedanie prednosti jazde žalovaným 1/. Zdôraznili, že pri nehode zomrel mladý človek, ktorý mal celý život pred sebou, bol usilovný, pracovitý, bezproblémový, veselý, bol zdrojom súdržnosti rodiny a svojim rodičom pomáhal, vrátane starostlivosti o svoju starú matku, na čo sa žalobca 1/ počas svojej práce v zahraničí spoliehal. V súvislosti s namietaným premlčaním nároku uviedli, že sa nestotožňujú s odôvodnením rozhodnutia a zotrvávajú na právnom názore, že v otázke náhrady nemajetkovej ujmy nemožno aplikovať § 106 Občianskeho zákonníka (súhlasili s názorom súdu v tom, kedy sa o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, mohli dozvedieť). Uviedli, že žalovaný 1/ v konaní neprejavil ľútosť a rovnako ako aj v priebehu trestného konania opakovane uviedol, že sa cíti byť nevinný, pričom upriamili pozornosť na jeho záverečnú reč, v ktorej uviedol, že ho mrzí čo sa stalo, ale neospravedlní sa, lebo to tak necíti. Žalobcovia mali za to, že žalovaný 1/ sa im neospravedlnil a ani úprimne nevyjadril ľútosť nad smrťou ich syna. Vo vzťahu k použitiu ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. poukázali na odôvodnenie rozsudku prvoinštančného súdu s tým, že žalovaná 2/ v odvolaní neuviedla konkrétne, v čom sú právne závery súdu prvej inštancie nesprávne. K judikatúre týkajúcej sa výšky náhrady nemajetkovej ujmy poukázali na rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 30.4.2019, sp.zn. 10Co/149/2018, v ktorom sú podrobne analyzované zákonom stanovené podmienky pre vznik objektívnej zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv vrátane výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Vo vzťahu k požiadavke žalovanej 2/ na krátenie plnenia uviedli, že z odvolania nie je zrejماً, akú sumu by mal súd krátiť. Podľa ich názoru súd prvej inštancie prihliadol pri posúdení veci na všetky okolnosti daného prípadu, vrátane tých, ktoré žalovanú 2/ viedli ku kráteniu iných plnení a voľnou úvahou dospel k záveru, že žaloba je dôvodná v celom rozsahu. Námietku žalovanej 2/ vo vzťahu k zneniu petitu považovali za nedôvodnú a bez ohľadu na formuláciu petitu, sú žalovaní zaviazaní spoločne a nerozdielne, pričom plnením jedného zaniká povinnosť druhého. V súvislosti s náhradou trov konania konštatovali, že predmetom konania je tzv. nevyčísľiteľný spor, pri ktorom výška plnenia závisí výlučne od úvahy súdu a pri rozhodovaní o trovách konania je potrebné posudzovať iba základ uplatneného nároku a nie výšku sumy, ktorú strana sporu žiadala priznať. Podľa ich názoru v danej veci je potrebné aplikovať § 255 ods. 1 C.s.p., ktorý je nutné vykladať extenzívne, t.j. zásada úspechu je síce esenciálnym kritériom priznania náhrady trov konania, avšak podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak priznal nárok, avšak nie v požadovanej výške, pričom je irelevantné, či bolo konanie zastavené z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby alebo bol nárok uplatnený žalobcami vo zvyšku zamietnutý. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

6. Žalovaná 2/ k vyjadreniu žalobcov uviedla, že žalobcovia v rozpore s dôkazmi podsúvajú stratu syna za dôvod rozpadu rodiny a rozvod ich manželstva. Poukázala na to, že pokiaľ manželia už cca 2 roky pred smrťou syna nebývali spolu, nehospodárili a od doby ako boli deti malé, nechodili ani ako rodina na dovolenku, zrejme rozpad rodiny nastal už pred smrťou syna. Tvrdenie, že prežívanie straty syna bolo u žalobcov výraznejšie na prelome rokov 2012 - 2013 považovali za neúprimné a nedôveryhodné. Berúc do úvahy skutočnosť, že zomrel mladý človek, ktorý pozostalým chýba a vždy bude chýbať, poukázala na to, že zomrelý už nežil s rodičmi, bol samostatný, rodičia neboli na jeho pomoc odkázaní, mali spolu bežný, štandardný vzťah. Zotrvala na námietke, že súd pri svojom rozhodovaní nezohľadnil skutočnosť konštatovanú v rozhodnutí trestného súdu ohľadom neprimeranej rýchlosti motocykla, s tým, že pokiaľ sa na škodu určitou mierou podieľajú dva subjekty, bolo by spravodlivé, aby sa podiel zavinenia prejavil aj pri rozhodovaní. Upozornila, že žalovaný 1/ sa necítil zodpovedným, a formálne vyslovené slová nepovažoval za správne, pričom opakovane vyjadril ľútosť nad smrťou mladého človeka. Naďalej považovala za správnu rozhodovaciu prax súdov, keď pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy aplikujú analogicky ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. Pokiaľ žalobcovia poukazovali na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 10Co/149/2018, uviedla, že uvedené rozhodnutie bolo napadnuté dovolaním. Vo vzťahu k náhrade trov konania zotrvala na svojom právnom názore uvedenom v podanom odvolaní.

7. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných 1/ a 2/ nie sú podané dôvodne. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti uplatneného nároku, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí náležite a dostatočne odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP).

8. Odvolací súd, viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistiac v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), sa v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu, v ktorom dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o uplatnenom nároku podstatný význam, pričom sa v rozhodnutí vysporiadal i s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (§ 387 ods. 2, 3 CSP). K doplneniu dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie a v záujme vysporiadania sa s odvolacími námietkami odvolací súd uvádza nasledovné.

9. Podľa ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

10. Podľa ust. § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

11. Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

12. Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

13. Podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

14. Podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

15. Podľa ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

16. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

17. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

18. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

19. Podľa § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

20. V konaní bolo nesporné, že žalobcovia sa domáhali náhrady nemajetkovej ujmy od žalovaných 1/ a 2/ titulom neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti, ktorý im bol spôsobený zavineným konaním P. V. (žalovaný 1/) ako vinníka dopravnej nehody, ktorá sa stala dňa 28.4.2010, a v dôsledku ktorej došlo k usmrteniu motocyklistu Q. J., syna žalobcov 1/ a 2/. V konaní zároveň bolo nesporné, že žalovaný 2/ bol v čase škodovej udalosti (dopravnej nehody) poisťovateľom vozidla, ktoré viedol vinník dopravnej nehody a ktorým bola spôsobená dopravná nehoda podľa zákona č. 381/2001 Z. z.

21. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého je potrebné pojem škody vykladať extenzívne tak, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých. Žalobcovia si tak nároky na náhradu nemajetkovej ujmy mohli uplatniť priamo voči osobe, ktorá zasiahla do ich osobnostných práv, ale v zmysle ust. § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. aj voči žalovanému ako poisťovateľovi vozidla, ktorým bola spôsobená škoda. Otázka pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ nebola predmetom odvolacích námietok, preto odvolací súd v tomto smere iba odkazuje na ustálenú judikatúru (uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 11.10.2016, č.k. III. ÚS 666/2016-36, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.7.2017, sp.zn. 6MCdo/1/2016, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.02.2018, sp. zn. 6Cdo 143/2017).

22. Odvolací súd vo vzťahu k uplatnenému nároku konštatuje, že právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života je základným právom podľa článku 19 ods. 2 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (ďalej len ako „Dohovor“), ako aj podľa článku 10 ods. 2 ústavného zákona č. 23/1991 Zb. ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd (ďalej len ako „Listina“). Súčasťou osobnostných práv fyzickej osoby je aj právo na súkromný a rodinný život, ktoré zahŕňa taktiež právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s blízkymi osobami. Pod právnu úpravu ochrany osobnosti fyzickej osoby, ktorá je v slovenskom právnom poriadku obsiahnutá v Občianskom zákonníku spadá aj právo na ochranu súkromia, ktoré sa v najširšom zmysle týka aj života v rodine, manželských, partnerských alebo priateľských či iných obdobných vzťahov. Súčasťou súkromného života jednotlivca je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci právo fyzickej osoby na spolužitie s blízkymi príbuznými, najmä s deťmi, rodičmi, prarodičmi, či súrodencami. Rešpektovanie súkromného života musí preto zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi, aby tak bolo možné okrem iného rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť jednotlivca. Protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby (viď. obdobne uznesenie NS SR z 18.02.2010, sp. zn. 3Cdo 137/2008 a nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015).

23. Základnou hmotnoprávnou podmienkou vzniku zodpovednosti a sankcií podľa Občianskeho zákonníka za neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby podľa ust. § 13 Občianskeho zákonníka je existencia neoprávneného zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu v príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a jeho protiprávnosťou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ust. Občianskeho zákonníka. V prípade, ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v ust. § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Cdo 265/2009). Základom pre priznanie a určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú zákonom ustanovené dve kritéria, z ktorých musia súdy vychádzať, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby došlo. Špecifiká každého jednotlivého prípadu nepovedú k zneužívaniu tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie, a súčasne nebude na pôvodcu neoprávneného zásahu pôsobiť likvidačne, zohľadňujúc pritom verejný záujem. Maximálna čiastka, ktorú môže súd priznať je pritom ohraničená len výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu (rozsudok NS SR, sp. zn. 4Cdo/139/2011).

24. Odvolací súd posúdil námietku premlčania vznesenú žalovanými ako nedôvodnú, i keď k uvedenému záveru dospel odlišným spôsobom ako súd prvej inštancie. Ako už bolo vyššie uvedené, požadovanú nemajetkovú ujmu bolo potrebné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti (§ 11 a § 13). Odvolací súd zastáva názor, že ak je obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky. Ide totiž o právo majetkovej povahy, pričom toto právo sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (rozhodnutie NS SR, sp.zn. 2Cdo/278/2007). Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17. 2. 2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009). Neobstojí argumentácia, že na uplatnené právo žalobcov je potrebné aplikovať § 106 Občianskeho zákonníka (týkajúci sa premlčania práva na náhradu škody), a to práve s ohľadom na to, že nárok vychádza z práva žalobcov na ochranu osobnosti. Prvoinštančný súd na vec nesprávne aplikoval súčasne všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu podľa § 101 Občianskeho zákonníka a osobitnú premlčaciu dobu práva na náhradu škody podľa § 106 Občianskeho zákonníka. V danej veci je zrejmé, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo dňa 28.4.2010, kedy sa dozvedeli o úmrtí svojho syna (ktorá skutočnosť vyplynula z vykonaného dokazovania), premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy teda začala plynúť dňa 29.4.2010 a uplynula dňa 29.4.2013. Vzhľadom k tomu, že žalobcovia podali žalobu na súd dňa 25.4.2013 (t.j. v rámci všeobecnej trojročnej premlčacej doby), námietka premlčania vznesená žalovanými je nedôvodná.

25. Na podklade vykonaného dokazovania možno jednoznačne vyvodiť, že smrťou syna žalobcov pri dopravnej nehode bolo zasiahnuté do práv na ochranu osobnosti žalobcov (práva na súkromie a rodinný život) ako najbližších rodinných príslušníkov, v dôsledku čoho bola narušená celistvosť ich rodiny. Žalobcovia stratili možnosť viesť s ním súkromný a rodinný život a sú od jeho smrti ochudobnení o túto sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o stratu radostí s ním prežívaných; protiprávnym konaním vinníka dopravnej nehody tak prišlo k nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských (rodinných) väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov, a tým k zásahu do ich osobnostných práv. Takto vzniknutá trauma je zo životov žalobcov za daných okolností prakticky neodstrániteľná. Smrť ako absolútna a nenahraditeľná strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a v prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnáť sa so stratou blízkeho človeka napriek plynutiu času. Je preto nepochybné, že morálne zadosťučinenie (vrátane odsúdenia vinníka dopravnej nehody v trestnom konaní) za daných okolností nie je postačujúce, a je teda prípustné priznať žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

26. K výške peňažnej náhrady odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že táto je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Vodiacími parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Na druhej strane pri zachovaní proportionality, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu.

27. Odvolaciu námietku žalovaného vo vzťahu k neopodstatnenosti priznanej výšky náhrady odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné brať do úvahy hlavne závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a vykonaným dokazovaním zisteného skutkového stavu sú podľa názoru odvolacieho súdu zrejmé a vysvetlené skutkové okolnosti a dôvody, ktoré súd prvej inštancie k rozhodnutiu viedli, jeho rozhodnutie v tomto smere spĺňa zákonné náležitosti predpísané v ust. § 220 ods. 2 CSP, sú v ňom uvedené dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil.

28. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal zo správne zisteného skutkového stavu. Z vykonaného dokazovania mal preukázanú značnú citovú väzbu žalobcov voči ich zosnulému synovi a že jeho smrť trvalo negatívne poznamenala život žalobcov, z čoho vyvodil, že ide o nenávratnú ujmu a traumy pre pozostalých rodičov (žalobcov). Odvolací súd poznamenáva, že vzťah rodičov s deťmi je charakterizovaný starostlivosťou a vzájomnou pomocou, úzka citová

väzba medzi rodičmi a deťmi nezaniká iba z dôvodu, že deti opustia rodičovský dom a založia si vlastnú rodinu. Výpoveďou žalobcov ako aj svedka (sestry zosnulého) bola preukázaná úzka citová väzba medzi rodičmi a synom, a na uvedené nemá vplyv, či sa preukázala skutočnosť, že chodili na spoločné dovolenky; o vzájomnej pomoci medzi nimi svedčí fakt, že zosnulý syn poskytoval starostlivosť svojej starej matke, čím bolo umožnené žalobcovi 1/ pracovať v zahraničí. Súd prvej inštancie zároveň správne posúdil aj okolnosti, pri ktorých došlo k zásahu do súkromia žalobcov, keď neopomenul prihliadnuť na konštatovanie trestného súdu, že syn žalobcov išiel neprímeranou rýchlosťou, avšak najzávažnejšou príčinou dopravnej nehody bolo nedanie prednosti v jazde žalovaným 1/, za súčasného zhodnotenia osoby zosnulého syna žalobcov. Odvolací súd nemá námietky ani voči vyhodnoteniu správania žalovaného 1/ súdom prvej inštancie, ktorý na jednej strane prejavil ľútosť nad smrťou človeka, avšak vo vzťahu k žalobcom nebol schopný sa ospravedlniť a prevziať čo i len časť zodpovednosti za smrť ich syna, ktorá skutočnosť bola minimálne jedným z dôvodov podania žaloby na súd (i keď nemusela byť jediným).

29. Na zdôraznenie správnosti záveru súdu ohľadne výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na požiadavku spravodlivosti a komparácie náhrad prisúdených v iných prípadoch, odvolací súd dopĺňa príkladmo, že:

- rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 5. 9.2012, sp.zn. 12C/71/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa , sp.zn. 24C/479/2012 súd priznal otcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25 000 eur v súvislosti so smrťou syna pri dopravnej nehode (zohľadňujúc porušenie pravidiel cestnej premávky zo strany zomrelého)
- rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 29.1.2013, sp.zn. 7C/256/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 28.10.2013, sp.zn. 8Co/264/2013 súd priznal rodičom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 10 000 eur v súvislosti so smrťou syna pri dopravnej nehode (v čase nehody manžel a otec detí)
- rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 2.2.2011, sp.zn. 18C/276/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava zo dňa 20.2.2013, sp.zn. 4Co/470/2011 súd priznal rodičom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 49 790,88 eur (spolu obom žalobcom) v súvislosti so smrťou dcéry pri nehode (náraz kameňa do čelného skla vozidla)
- rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 2.12.2009, sp.zn. 7C/59/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 31.3.2010, sp.zn. 9Co/61/2010 súd priznal rodičom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 17 000 eur v súvislosti so smrťou dcéry pri dopravnej nehode
- rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 28.4.2010, sp. zn. 37C/178/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 16.3.2011, sp. zn. 11Co/90/2010 súd priznal rodičom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 15 000 eur v súvislosti so smrťou dcéry pri dopravnej nehode
- rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 24.5.2011, sp.zn.13C/87/2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 20.11.2012, sp.zn. 14Co/339/2011 súd priznal rodičom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8 600 eur (spolu obom rodičom) v súvislosti so smrťou syna pri dopravnej nehode (zohľadňujúc protiprávne konanie zomrelého)
- rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 7.10.2011, sp.zn.6C/117/2010 <<https://www.judikaty.info/document/mssr/289659>> v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trenčín zo dňa 27.11.2012, sp. zn. 6Co/11/2012 <<https://www.judikaty.info/document/mssr/41272>> súd priznal rodičom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 8 300 eur v súvislosti so smrťou syna pri dopravnej nehode
- rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 16.8.2007, sp. zn. 13C/87/2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 12.2.2008, sp. zn. 14Co/332/2007 súd priznal rodičom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 6 638,78 eur v súvislosti so smrťou syna pri dopravnej nehode (zohľadňujúc protiprávne konanie zomrelého)
- rozsudkom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 16.2.2009, sp.zn. 11C/79/2008 <<https://www.judikaty.info/document/mssr/298140>> v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20.1.2011, sp.zn. 9Co/181/2009, 9Co/182/2009 súd priznal rodičom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4 979,08 eur + 3 319,39 eur v súvislosti so smrťou syna pri dopravnej nehode
- rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 23.10.2014, sp. zn. 20C/117/2014 <<https://www.judikaty.info/document/mssr/351161>> v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.3.2016, sp. zn. 7Co/376/2015 súd priznal matke náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40 000 eur v súvislosti so smrťou syna pri dopravnej nehode
- rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 21.2.2014, sp.zn. 5C/38/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.5.2015, sp. zn. 20Co/183/2014 priznal rodičom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 15 000 eur v súvislosti so smrťou syna pri dopravnej nehode

- rozsudkom Okresného súdu Námestovo zo dňa 18.10.2016, sp. zn. 10C/56/2014 <<https://www.judikaty.info/document/mssr/328243>> v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.8.2017, sp. zn. 8Co/165/2017 <<https://www.judikaty.info/document/mssr/410047>> súd priznal rodičom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 15 000 eur v súvislosti so smrťou syna pri dopravnej nehode
- rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 17. 5. 2013, sp.zn. 17C/19/2011 <<https://www.judikaty.info/document/mssr/41725>> v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.6.2014, sp.zn. 12Co/89/2013 <<https://www.judikaty.info/document/mssr/405623>> súd priznal rodičom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 10 000 eur v súvislosti so smrťou syna pri dopravnej nehode
- rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 11.5. 2017, sp. zn. 13C/63/2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 11.10.2017, sp. zn. 2Co/110/2017 súd priznal matke náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 eur v súvislosti so smrťou dvoch synov pri dopravnej nehode (vinník dopravnej nehody bol zároveň otcom zomrelých detí)

30. Podľa nálezu ÚS SR sp. zn. III. ÚS 288/2017: „Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“ Odvolací súd tak má za to, že v danom prípade je priznaná výška nemajetkovej ujmy pre žalobcu 1/ (otca) v sume 16 500 eur a pre žalobkyňu 2/ (matku) v sume 16 500 eur pre každého, primeraná. Takouto výškou dôjde k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobcov. Odvolací súd má na rozdiel od žalovaných za to, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške určenej súdom prvej inštancie zohľadňuje osobitosti daného prípadu (vychádzajúc z jednotlivých vyššie uvedených kritérií) a nevybočuje z rámca priznaných náhrad v porovnateľných prípadoch, vrátane prípadov, v ktorých bolo zohľadnené protiprávne konanie zomrelého. Prisúdená náhrada tak nie je zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, zohľadňujúc životnú úroveň v krajine a nepredstavuje ani prostriedok neprípustného obohacovania, prípadne likvidácie. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je spôsobilá kompenzovať vzniknutú ujmu v zmysle jej zmiernenia na spravodlivom a slušnom základe (zdôvodnená konkrétnymi východiskami a závermi).

31. Pokiaľ ide o námietku žalovaného 2/ týkajúcu sa náhrady trov konania v súvislosti so späťvzatím žaloby v časti o zaplatenie úroku z omeškania, odvolací súd konštatuje, že pokiaľ súd prvej inštancie pri vyhodnocovaní úspechu strán vo veci podľa ust. § 255 ods. 1 CSP vychádzal výhradne z prisúdenej istiny, bez zohľadňovania úspechu/neúspechu v časti príslušenstva (resp. zavinenia čiastočného zastavenia konania), postupoval správne. Odvolací súd je toho názoru, že mieru úspechu a neúspechu pri uplatnenom úroku z omeškania je možné riadne vyčísliť iba v prípade, ak sa príslušenstvo pohľadávky stane samostatným predmetom konania, čo nie je daný prípad. Napokon, nezohľadňovanie príslušenstva pohľadávky pri posúdení úspechu v spore kopíruje aj zákonom stanovený postup pri vyrubení súdneho poplatku ako aj pri výpočte tarifnej odmeny advokáta, pri ktorom sa rovnako nezohľadňuje príslušenstvo pohľadávky.

32. Vychádzajúc z vyššie uvedeného možno uzavrieť, že žalovaní v odvolaní neuviedli také tvrdenia a argumenty, ktoré by svojou relevanciou boli spôsobilé zmeniť závery, ku ktorým dospel súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku.

33. Napriek uvedenému odvolací súd v zmysle § 388 C.s.p. zmenil výrok rozsudku súdu prvej inštancie (a prisvedčil tak argumentácii žalovaného 2/) z dôvodu, že v danej veci nárok žalobcov voči jednotlivým žalovaným vychádza z rôznych právnych titulov, preto neprichádza do úvahy, aby súd zaviazal žalovaných na solidárne splnenie povinnosti. Zodpovednosť žalovaného 1/ je totiž daná podľa § 13 Občianskeho zákonníka a zodpovednosť žalovaného je daná podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z.z., a teda v prejednávanej veci nejde u žalovaných o spoločný záväzok (solidaritu) podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka <<http://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-40/1964>>. Odvolací súd z uvedeného dôvodu zmenil napadnutý rozsudok iba za účelom formálnej nápravy jeho výroku týkajúceho sa uloženia povinnosti žalovaným tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 16 500 eur a žalobkyňi 2/ sumu 16 500 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého žalovaného. Uvedená zmena napadnutého rozhodnutia však nemá vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, rovnako

nemá vplyv na úspech žalobcov v konaní pre účely rozhodovania o trovách konania. 40/1964 - Občiansky zákonník <<http://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-40/1964>>

34. O trovách konania (prvoinštančného a odvolacieho) odvolací súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1,2 CSP a v odvolacom konaní úspešným žalobcom priznal proti neúspešným žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).